

EURÓPSKY PARLAMENT

2004

2009

Dokument na schôdzu

A6-0013/2009

26.1.2009

SPRÁVA

o druhom strategickom prieskume energetickej politiky
(2008/2239(INI))

Výbor pre priemysel, výskum a energetiku

Spravodajkyňa: Anne Laperrouze

OBSAH

	strana
NÁVRH UZNESENIA EURÓPSKEHO PARLAMENTU	3
DÔVODOVÁ SPRÁVA	19
STANOVISKO VÝBORU PRE ZAHRANIČNÉ VECI	23
VÝSLEDOK ZÁVEREČNÉHO HLASOVANIA VO VÝBORE	27

NÁVRH UZNESENIA EURÓPSKEHO PARLAMENTU

o druhom strategickom prieskume energetickej politiky (2008/2239(INI))

Európsky parlament,

- so zreteľom na oznámenie Komisie z 13. novembra 2008 s názvom Druhý strategický prieskum energetickej politiky – akčný plán EÚ pre energetickú bezpečnosť a solidárnosť (KOM(2008)0781) (ďalej len oznámenie o druhom strategickom prieskume energetickej politiky),
- so zreteľom na zelenú knihu Komisie z 13. novembra 2008 s názvom K bezpečnej, trvalo udržateľnej a konkurencieschopnej európskej energetickej sieti (KOM(2008)0782),
- so zreteľom na správu Komisie z 13. novembra 2008 o vykonávaní programu v oblasti transeurópskych energetických sietí v období 2002-2006 (KOM(2008)0770),
- so zreteľom na oznámenie Komisie z 13. novembra 2008 o smernici 2004/67/ES z 26. apríla 2004 o opatreniach na zaistenie bezpečnosti dodávok zemného plynu (KOM(2008)0769),
- so zreteľom na návrh smernice Rady, ktorou sa členským štátom ukladá povinnosť udržiavať minimálne zásoby ropy a/alebo ropných výrobkov (KOM(2008)0775), ktorý predložila Komisia 13. novembra 2008,
- so zreteľom na oznámenie Komisie s názvom Energetická účinnosť: zabezpečenie 20 % cieľa (KOM(2008)0772),
- so zreteľom na návrh smernice Európskeho parlamentu a Rady o energetickej hospodárnosti budov (KOM(2008)0780), ktorý predložila Komisia 13. novembra 2008,
- so zreteľom na návrh smernice Európskeho parlamentu a Rady o udávaní spotreby energie a iných zdrojov domácimi spotrebičmi na štítkoch a štandardných informáciách o výrobkoch (KOM(2008)0778), ktorý predložila Komisia 13. novembra 2008,
- so zreteľom na návrh smernice Európskeho parlamentu a Rady o označovaní pneumatík vzhľadom na palivovú úspornosť a iné základné parametre (KOM(2008)0779), ktorý predložila Komisia 13. novembra 2008,
- so zreteľom na oznámenie Komisie z 13. novembra 2008 nazvané Európa môže ušetriť viac energie pomocou kombinovanej výroby tepla a elektrickej energie (KOM(2008)0771),
- so zreteľom na oznámenie Komisie z 13. novembra 2008 s názvom Energetická účinnosť: Opatrenia potrebné na splnenie cieľov v oblasti energetickej politiky na rok 2020 a ďalšie obdobie (KOM(2008)0768),
- so zreteľom na oznámenie Komisie z 13. novembra 2008 s názvom Aktualizácia

jadrového objasňujúceho programu v súvislosti s druhým prieskumom energetickej stratégie (KOM(2008)0776),

- so zreteľom na oznámenie Komisie s názvom Obmedzenie globálnej klimatickej zmeny na 2 stupne Celzia – Postup do roku 2020 a neskôr (KOM(2007)0002),
- so zreteľom na oznámenie Komisie z 23. januára 2008 nazvané 20 20 do roku 2020: Zmena klímy – príležitosť pre Európu (KOM(2008)0030),
- so zreteľom na návrh smernice Európskeho parlamentu a Rady o podpore využívania energie z obnoviteľných zdrojov (KOM(2008)0019), ktorý predložila Komisia 23. januára 2008,
- so zreteľom na oznámenie Komisie z 26. novembra 2008 s názvom Plán hospodárskej obnovy Európy (KOM(2008)0800),
- so zreteľom na svoje stanovisko zo 4. apríla 2006 k spoločnej pozícii Rady prijatej na účely prijatia rozhodnutia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa ustanovujú usmernenia pre transeurópske energetické siete a ktorým sa zrušuje rozhodnutie 96/391/ES a rozhodnutie č. 1229/2003/CE¹,
- so zreteľom na svoje uznesenie z 10. mája 2007 o hodnotení Euratomu – 50 rokov európskej politiky v oblasti jadrovej energie²,
- so zreteľom na svoje uznesenie z 25. septembra 2007 o pláne pre obnoviteľnú energiu v Európe³,
- so zreteľom na svoje uznesenie z 26. septembra 2007 o smerovaní k spoločnej európskej zahraničnej politike v oblasti energie⁴,
- so zreteľom na svoje uznesenie z 24. októbra 2007 o tradičných zdrojoch energie a energetických technológiách⁵,
- so zreteľom na svoje uznesenie z 31. januára 2008 o akčnom pláne pre energetickú účinnosť: využitie potenciálu⁶,
- so zreteľom na svoje uznesenie z 13. marca 2008 o Fonde globálnej energetickej účinnosti a obnoviteľnej energie⁷,
- so zreteľom na svoje uznesenie z 9. júla 2008 o európskom strategickom pláne energetických technológií⁸,

¹ Ú. v. EÚ C 293 E, 2.12.2006, s. 114.

² Ú. v. EÚ C 76 E, 27.3.2008, s. 114.

³ Ú. v. EÚ C 219 E, 28.8.2008, s. 82.

⁴ Ú. v. EÚ C 219 E, 28.8.2008, s. 206.

⁵ Ú. v. EÚ C 263 E, 16.10.2008, s. 424.

⁶ Prijaté texty, P6_TA(2008)0033.

⁷ Prijaté texty, P6_TA(2008)0096.

⁸ Prijaté texty, P6_TA(2008)0354.

- so zreteľom na svoje uznesenie z 18. júna 2008 o návrhu smernice Európskeho parlamentu a Rady, ktorou sa mení a dopĺňa smernica 2003/54/ES o spoločných pravidlách pre vnútorný trh s elektrickou energiou¹,
 - so zreteľom na svoje uznesenie z 9. júla 2008 o návrhu smernice Európskeho parlamentu a Rady, ktorou sa mení a dopĺňa smernica 2003/55/ES o spoločných pravidlách pre vnútorný trh so zemným plynom²,
 - so zreteľom na svoje uznesenie z 18. júna 2008 o návrhu nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie (ES) č. 1228/2003 o podmienkach prístupu do siete pre cezhraničné výmeny elektrickej energie³,
 - so zreteľom na svoje uznesenie z 9. júla 2008 o návrhu nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie (ES) č. 1775/2005 o podmienkach prístupu do prepravných sietí pre zemný plyn⁴,
 - so zreteľom na svoje uznesenie z 18. júna 2008 o návrhu nariadenia Európskeho parlamentu a Rady o zriadení Agentúry pre spoluprácu energetických regulátorov⁵,
 - so zreteľom na svoje uznesenie z 18. novembra 2008 o podpore včasnej demonštrácie udržateľnej výroby energie z fosílnych palív⁶,
 - so zreteľom na závery predsedníctva Európskej rady, ktoré sa konalo 8. a 9. marca 2007,
 - so zreteľom na závery predsedníctva Európskej rady, ktoré sa konalo 13. a 14. marca 2008,
 - so zreteľom na závery predsedníctva Európskej rady, ktoré sa konalo 15. a 16. októbra 2008,
 - so zreteľom na článok 45 rokovacieho poriadku,
 - so zreteľom na správu Výboru pre priemysel, výskum a energetiku a stanovisko Výboru pre zahraničné veci (A6-0013/2009),
- A. keďže celá európska energetická politika sa musí sústrediť súčasne na tri hlavné ciele rovnocenného významu, ktorými sú bezpečnosť dodávok a solidarita medzi členskými štátmi, riešenie problému zmeny klímy vrátane výrazného záväzku týkajúceho sa vlastných cieľov Únie a ich implementácie, ako aj konkurencieschopnosť,
- B. keďže na dosiahnutie uvedených troch cieľov je nevyhnutná úplná zmena energetickej politiky, ktorá zároveň povedie k riešeniam v oblasti zamestnanosti, ako aj v sociálnych, environmentálnych a hospodárskych otázkach

¹ Prijaté texty, P6_TA(2008)0294.

² Prijaté texty, P6_TA(2008)0347.

³ Prijaté texty, P6_TA(2008)0295.

⁴ Prijaté texty, P6_TA(2008)0346.

⁵ Prijaté texty, P6_TA(2008)0296.

⁶ Prijaté texty, P6_TA(2008)0545.

- C. keďže závislosť Únie na tradičných zdrojoch energie a na obmedzenom počte dodávateľov energie predstavuje vážne riziko pre stabilitu, prosperitu a bezpečnosť energetických dodávok,
- D. keďže zvyšovanie energetickej účinnosti musí zohrávať kľúčovú úlohu pri znižovaní závislosti na dovoze energie, pri zvyšovaní konkurencieschopnosti a v boji proti zmenám klímy,
- E. keďže dopyt po energii v Únii v súčasnosti vo väčšine odvetví stále rastie, čo svedčí o značnom nevyužití potenciálu energetickej účinnosti,
- F. keďže Únia v súčasnosti dováža 50 % energie na vlastnú spotrebu a keďže tento podiel by mohol v roku 2030 dosiahnuť 70 %,
- G. keďže riziká, ktoré ohrozujú bezpečnosť dodávok Únie, sa zvyšujú v dôsledku nedostatočnej vízie hospodárstva založeného na nízkej energetickej spotrebe a v dôsledku nízkej úrovni investícií najmä na miestnej a regionálnej úrovni, čo v mnohých energetických odvetviach a v odvetviach, ktoré súvisia s energetikou, vedie k obmedzeným či dokonca nedostatočným kapacitám, z čoho vyplýva potreba obnoviť do roku 2030 park elektrární prostredníctvom investícií v predpokladanej hodnote približne 900 mld. EUR,
- H. keďže znižujúca sa úroveň cien ropy a zemného plynu negatívne vplýva na plánované investície, čím sa vytvára potreba podporovať všetky hlavné projekty infraštruktúry, ktoré prispievajú k dovozu značných objemov zemného plynu do Európy, diverzifikovať zdroje, dopravné trasy a vyhýbať sa tranzitným rizikám,
- I. keďže súčasná hospodárska kríza spôsobuje ďalšie prekážky pri investovaní do energetickej infraštruktúry,
- J. keďže napriek tomu, že v scenári Komisie sa na nasledujúce dve desaťročia predpokladá zníženie dopytu po konvenčných zdrojoch, je potrebné, aby Európa podporovala všetky plánované investície do novej infraštruktúry na dovoz energie; keďže sa tým zaručí bezpečný prechod na nový európsky energetický systém, ktorého zavedenie sa očakáva v roku 2020,
- K. keďže od roku 2030 bude musieť Únia vyvinúť a naplánovať nové konkurencieschopné, trvalo udržateľné energetické technológie s nízkymi emisiami CO₂, aby bolo možné zmierniť hlavné nebezpečenstvo nedostatku energie z fosílnych palív, a zároveň bude musieť výrazne znížiť vlastnú spotrebu energie,
- L. keďže Únia naliehavo potrebuje uskutočniť investície do hlavných sietí a dokončiť vnútorný trh s energiou, keďže by sa mali podporovať niektoré pokrokové iniciatívy, ako napríklad európsky prevádzkovateľ prenosovej siete a vytvorenie jednotnej európskej plynovodnej siete,
- M. keďže odvetvie energetiky a investície do energetickej infraštruktúry potrebujú stabilný regulačný rámec a užšiu spoluprácu medzi vnútroštátnymi regulačnými orgánmi,

- N. keďže rozvoj energetických sietí má zásadný význam pri zvyšovaní bezpečnosti dodávok, ktorá musí byť na poprednom mieste v rámci priorit európskej energetickej politiky,
- O. keďže odvetvia elektrickej energie a zemného plynu potrebujú stabilný a predvídateľný regulačný rámec, čo vytvára potrebu udeliť Agentúre pre spoluprácu energetických regulátorov (ďalej iba „Agentúra“) silné právomoci, aby mohla prispievať k harmonizácii vnútroštátnych regulačných rámcov a zamedziť neistote, ktorá môže vyplývať z komitologického postupu,
- P. keďže v záujme prispenia k cieľom bezpečnosti dodávok sa musia preskúmať domáce konvenčné zdroje energie Únie v štátoch, v ktorých sú dostupné v súlade environmentálnymi právnymi predpismi na vnútroštátnej úrovni a na úrovni Spoločenstva,
1. vyzýva členské štáty, aby tento strategický prieskum energetickej politiky považovali za základ uskutočňovania európskej energetickej politiky a vytvorenia ambiciózneho akčného plánu na obdobie 2010 až 2012;
 2. potvrdzuje trojaký cieľ stanovený na rok 2020, ktorý pozostáva z 20 % zníženia emisií skleníkových plynov a 30 % zníženia v prípade, ak sa dosiahne medzinárodná dohoda, z aspoň 20 % zníženia spotreby energie a z dosiahnutia aspoň 20 % podielu obnoviteľných zdrojov energie na konečnej spotrebe energie; vyzýva Európsku úniu a členské štáty, aby sa stali hospodárstvom s najvyššou energetickou účinnosťou s cieľom aktívne prispieť k dosiahnutiu klimatického cieľa 2°C; vyzýva Európsku úniu a členské štáty, aby do roku 2050 znížili emisie skleníkových plynov v rozmedzí 60 % až 80 %; žiada Komisiu, aby po konzultácii so všetkými zúčastnenými stranami vypracovala možné energetické scenáre, ktoré objasnia spôsoby, akými je možné dosiahnuť tieto ciele, a ktoré poukážu na súvisiace technické a hospodárske hypotézy;
 3. vyzýva Európsku úniu a členské štáty, aby prijali cieľ zvýšenia energetickej účinnosti o 30 % a 60 % podielu obnoviteľnej energie;
 4. vyzýva Komisiu, aby podporila všetky plánované investície do novej infraštruktúry na dovoz energie a do technológií obnoviteľných energií, a to v reakcii na znižujúce sa ceny ropy a zemného plynu, ktoré negatívne ovplyvňujú plánované investície;

Európska energetická politika

5. v súvislosti s rastúcimi rizikami, ktorým je Európska únia vystavená v oblasti energetickej bezpečnosti, vyzýva členské štáty k jednotnému prístupu; poznamenáva, že ich súčasný postup je v rozpore s týmto cieľom; považuje za nevyhnutné, aby Komisia, v záujme bezpečnosti dodávok, solidarity, ako aj efektívnosti rokovaní zameraných na vymedzenie medzinárodného regulačného rámca, predložila Parlamentu a Rade návrh európskej energetickej politiky, ktorý bude zodpovedajúcim spôsobom zohľadňovať právomoci Európskej únie a členských štátov v týchto oblastiach: medzinárodné vzťahy, energetická účinnosť, boj proti zmene klímy, ďalší rozvoj vnútorného trhu, dojednávanie

medzinárodných zmlúv, výhľadové štúdie a dialóg s výrobcami a tranzitnými krajinami, výskum v energetickej oblasti a diverzifikácia dodávok energie;

6. vyzýva Komisiu, aby prispela k zjednoteniu hlasu Európy voči výrobcom z tretích štátov prostredníctvom vytvorenia vzájomne prospešnej previazanosti a aby podporila posilňovanie obchodnej sily podnikov v EÚ voči podnikom v štátnom vlastníctve tretích krajín;
7. domnieva sa, že energetická solidarita sa musí stať významnou európskou záležitosťou na európskej, regionálnej a bilaterálnej úrovni, a je toho názoru, že narušenie dodávok energie v jednom členskom štáte postihuje celú Európsku úniu;
8. zdôrazňuje význam miestnych iniciatív na boj proti zmene klímy; schvaľuje opatrenia zamerané na podporu energetickej účinnosti a energie z obnoviteľných zdrojov, ako sú programy financovania spadajúce pod kohéznu politiku alebo ekologické zdaňovanie, ako aj prínos tzv. dohovoru starostov a v tejto súvislosti podporuje myšlienku tzv. dohovoru ostrovov na šírenie osvedčených postupov a vytváranie vysoko energeticky účinných spoločenstiev a miest, ktoré využívajú obnoviteľnú energiu;
9. domnieva sa, že náležitá európska energetická politika musí vychádzať z vyváženej skladby energetických zdrojov, ktorá bude pozostávať z využívania bezuhlíkovej energie, fosílnych palív s najnižšími emisiami a nových technológií, ktoré výrazne znižujú emisie skleníkových plynov z pevných fosílnych palív;
10. domnieva sa, že rozdelenie úloh medzi podniky a predstavitel'ov prijímajúcich politické rozhodnutia, v rámci ktorého podniky preberajú zodpovednosť za bezpečnosť dodávok, sa osvedčilo a v zásade by sa mohlo zachovať; vyzýva predstavitel'ov prijímajúcich politické rozhodnutia, aby v súvislosti so zhoršujúcim sa celosvetovým kontextom v budúcnosti prijímali viac sprievodných opatrení pre obchodné operácie;
11. pripomína záväzky členských štátov pri podpise Lisabonskej zmluvy bojovať proti zmene klímy a uplatňovať solidaritu v časoch energetickej krízy;
12. domnieva sa, že ratifikácia Lisabonskej zmluvy ďalej posilní všetky snahy o vytvorenie spoločnej európskej energetickej politiky;

Bezpečnosť dodávok

13. víta akčný plán Európskej únie pre energetickú bezpečnosť a solidárnosť;

Podpora infraštruktúr, ktoré sú nevyhnutné na zabezpečenie potrieb EÚ

14. konštatuje, že dochádza k významnému oneskoreniu pri budovaní prepravných a energetických sietí, ktoré sú prvoradé a predstavujú európsky záujem; zdôrazňuje, že nedostatočná úroveň investovania brzdí riadne fungovanie vnútorného trhu a spôsobuje, že situácia v oblasti kapacít je vo všetkých energetických sektoroch napätá, až nedostatočná; konštatuje tiež, že je to len čiastočne zodpovednosťou priemyslu a vyzýva členské štáty, aby vhodnejším spôsobom zapájali svojich občanov, najmä tak, že ich budú informovať o potrebách projektov novej infraštruktúry a výroby energie; vyzýva preto vnútroštátne regulačné orgány, aby vykonali všetky kroky, ktoré spadajú

do ich rozhodovacích právomocí, aby urýchlili investovanie;

15. konštatuje, že Európska rada stanovila cieľ dosiahnutia 10 % vzájomného prepojenia kapacity v oblasti zemného plynu a elektrickej energie medzi členskými štátmi;
16. priaznivo hodnotí zámer zvýšiť európske finančné prostriedky na podporu investícií do sietí; so záujmom berie na vedomie návrh Komisie vyčleniť 5 miliárd EUR v rámci Plánu hospodárskej obnovy z roku 2008 z nevyčerpaného rozpočtu na roky 2008 a 2009 najmä na nové energetické pripojenia; žiada, aby bol Parlament plne zapojený do rozhodovania o konečnom zozname projektov; domnieva sa, že Európska investičná banka by mala mať významnejšie postavenie pri poskytovaní financovania pre projekty v oblasti energetickej účinnosti, obnoviteľných energií a výskumu a vývoja;
17. vyzýva Komisiu a členské štáty, aby aktívne pracovali na zvýšení počtu prevádzkovateľov na trhu s energiou a najmä pri prijímaní opatrení na podporu výroby energie malými a strednými podnikmi (MSP) a na podporu ich vstupovania na trh;
18. zdôrazňuje význam rozvoja prepojení plynovodov a elektrických sietí prechádzajúcich územím strednej a juhovýchodnej Európy pozdĺž severojužnej osi a pripomína, že v oblasti Baltického mora by malo dochádzať k rozvoju sietí a k ich integrácii do západoeurópskej siete; zdôrazňuje potrebu venovať v roku 2009 osobitnú pozornosť rozvoju baltského plánu vzájomného prepojenia v oblasti zemného plynu, elektrickej energie a zásob; podporuje tiež vybudovanie prepojení s ostrovmi i odľahlými a izolovanými oblasťami v Európskej únii;
19. z tých istých dôvodov naliehavo vyzýva, aby sa rozvíjali vzájomné prepojenia v juhovýchodnej Európe, najmä z Ibérskeho polostrova do Francúzska;
20. pripomína, že cezhraničné prepojenia už existujú medzi rôznymi krajinami; konštatuje, že v rámci regionálnych iniciatív, ako napríklad pentalaterálneho fóra, sa navrhli použiteľné praktické riešenia, ktorými sa zvyšuje integrácia na vnútornom trhu; podporuje predstaviteľov týchto iniciatív, aby pokračovali v ich úspešnej činnosti;
21. víta iniciatívy zo strany priemyselného odvetvia, ktoré prispievajú k dobudovaniu vnútorného trhu s energiou prostredníctvom cezhraničných projektov;
22. vyzýva Komisiu, aby navrhla primerané opatrenia na podporu vzájomných prepojení a rozvoja sietí elektrickej energie v záujme umožniť optimalizáciu integrácie a vyváženia kolísavej výroby obnoviteľnej energie na pevnine i na mori;
23. víta návrh na predloženie plánu šelfovej siete v Severnom mori s cieľom využívať obrovský potenciál veternej energie; v tejto súvislosti tiež víta vytvorenie európskej supersiete prostredníctvom prepojenia sieťových infraštruktúr v regiónoch Severného, Stredozemného a Baltského mora;
24. vyzýva Komisiu a členské štáty, aby zaručili primeranú reguláciu a umožnili nediskriminačný prístup k novej infraštruktúre, napríklad k energetickej sieti v Severnom

mori;

25. vyjadruje svoju podporu projektom na diverzifikáciu zdrojov a dodávateľských ciest, najmä rozvoju južného koridoru na prepravu zemného plynu vrátane projektu Nabucco, interkoridoru zemného plynu medzi Tureckom, Gréckom a Talianskom (TGI) a projektu South Stream; zdôrazňuje potrebu pracovať s príslušnými krajinami, najmä v kaspickom regióne; považuje za veľmi významné, že z dlhodobého hľadiska, ak to politické podmienky umožnia, by mali dodávky z ostatných štátov v tomto regióne, ako napríklad z Uzbekistanu a Iránu, predstavovať ďalší významný zdroj dodávok pre Európsku úniu;
26. v súvislosti s znižujúcou sa domácou produkciou zemného plynu a so zmenou skladby energetických zdrojov v mnohých členských krajinách zastáva názor, že všetky v súčasnosti plánované projekty infraštruktúry zemného plynu a elektriny by sa mali uskutočniť čo najskôr s cieľom zabezpečiť pokrytie dopytu v budúcnosti;
27. domnieva sa, že vzťahy a partnerstvá s hlavnými dodávateľmi energie, tranzitnými, ako aj spotrebiteľskými krajinami sú dôležité a musia byť prehlbované; zdôrazňuje však, že prehlbovanie týchto vzťahov a partnerstiev by sa za žiadnych okolností nemalo uskutočňovať na úkor základných hodnôt Únie, najmä pokiaľ ide o dodržiavanie ľudských práv; v tejto súvislosti zdôrazňuje, že budovanie dôvery, ako aj hlbších a právne záväzných vzťahov medzi Európskou úniou, producentskými krajinami a tranzitnými krajinami by malo byť sprevádzané podporou a rešpektovaním demokracie, ľudských práv a právneho štátu; za týmto účelom vyzýva k vypracovaniu a prijatiu politik a konkrétnych opatrení;
28. nazdáva sa, že dostatočná kapacita skvapalneného zemného plynu (LNG), pozostávajúca zo zariadení na skvapalňovanie v štátoch výroby, terminálov LNG a opätovného splyňovania na lodiach v EÚ, by mala byť dostupná všetkým členským štátom, a to buď priamo alebo prostredníctvom iných členských štátov na základe mechanizmu solidarity; domnieva sa, že nové terminály LNG by sa mali považovať za projekty európskeho záujmu z dôvodu ich kľúčového významu, ktorým prispievajú k diverzifikácii dodávateľských trás;
29. vyzýva Komisiu, aby plne podporila investície do výstavby strategických zásobníkov plynu ako významného prvku európskej energetickej bezpečnosti;
30. je presvedčený, že kapacita ropných rafinérií predstavuje významný faktor pri zaistení energetickej bezpečnosti Únie; konštatuje preto, že je dôležité zvyšovať úroveň transparentnosti rovnováhy medzi dopytom a ponukou v prípade kapacity rafinérií potrebnej na pokrytie potrieb Únie, pričom treba zohľadniť najmä obavy týkajúce sa potenciálnej dostupnosti motorovej nafty v budúcnosti;
31. požaduje, aby sa v súlade so zásadou európskej energetickej solidarity zaručila bezpečnosť dodávok a energie pre baltický región v podmienkach hospodárskej recesie;

Vnútorový trh s energiou

32. vyzýva Komisiu a členské štáty, aby definovali dlhodobé strategické usmernenia a podporovali aktérov súkromného priemyselného odvetvia pri ich účasti na uskutočňovaní týchto usmernení, a aby zachovali rovnováhu medzi trhovými nástrojmi a regulačnými mechanizmami;
33. zdôrazňuje, že je dôležité vytvoriť jasný a stabilný právny rámec uzavretím rokovania o legislatívnom balíku o vnútornom trhu s energiou pre koniec súčasného funkčného obdobia Parlamentu; podporuje zriadenie nezávislej Agentúry tak, ako sa uvádza v uvedenom návrhu nariadenia, ktorým sa zriaďuje Agentúra, pričom by táto Agentúra mala mať silné a nezávislé právomoci, vrátane právomocí týkajúcich sa bezpečnosti dodávok a sietí; vyzýva členské štáty, aby podporovali uplatňovanie tretieho energetického balíka, najmä aby začali vzájomne spolupracovať s cieľom podporovať regionálnu a dvojstrannú solidárnosť na účely zaistenia bezpečnosti dodávok na vnútornom trhu;
34. vyzýva členské štáty a Komisiu, aby navrhli investície do hlavných sietí a dokončili vnútorný trh s energiou prostredníctvom niektorých iniciatív do budúcnosti, ako je napríklad európsky prevádzkovateľ prenosovej siete a vytvorenie jednotnej európskej plynovodnej siete;
35. vyzýva Komisiu, aby do roku 2020 navrhla cieľ rozvoja a dokončenia inteligentnej prepojenej elektrickej sústavy ako dôležitú súčasť dosiahnutia cieľov na rok 2020;
36. žiada členské štáty, aby spolupracovali za účelom vypracovania európskeho strategického plánu s cieľom zostaviť viacročný plán investícií, ktoré sú potrebné na uspokojenie budúcich potrieb ohľadne výroby elektrickej energie, na základe hodnotenia strednodobých vyhliadok v oblasti energetických potrieb; domnieva sa, že indikatívny viacročný plán by sa mal pripraviť aj v odvetví zemného plynu, aby sa vytvoril celkový prehľad požiadaviek v oblasti investícií na európskej úrovni;
37. vyzýva členské štáty a príslušné zúčastnené strany, aby konzultovali a koordinovali budúce plány cezhraničných investícií do infraštruktúry (napr. siete, plynovody a elektrárne) s príslušnými stranami vo všetkých krajinách, ktorých sa môžu plánované investície týkať, aby sa dostupné zdroje využili najlepším spôsobom; domnieva sa, že vytvorenie skupiny na koordináciu infraštruktúry na európskej úrovni by tejto koordináčnej snahe pomohlo a mohlo by byť doplnkom desaťročného plánu na rozvoj sietí tak, ako sa navrhuje v balíku pre vnútorný trh s energiou;
38. zdôrazňuje, že dobudovanie vnútorného trhu s energiou bude úspešné, iba ak sa odstránia prekážky pre investovanie, ak sa vybudujú fyzické prepojenia prepájajúce všetky členské štáty do jednej spoločnej energetickej siete, ak tento trh umožní vyhnúť sa včas výkyvom cien energie a zabezpečiť spravodlivý trh pre všetkých výrobcov energie, prepojenie k sieti, prístup a spájanie nových výrobcov energie a technológií; zdôrazňuje, že nedávno revidovaná smernica 2003/87/ES Európskeho parlamentu a Rady z 13. októbra 2003 o vytvorení systému obchodovania s emisnými kvótami skleníkových plynov v Spoločenstve¹ ustanovuje hodnotenie emisií CO₂ zrozumiteľným a predvídateľným

¹ Ú. v. EÚ L 275, 25.10.2003, s. 32.

spôsobom;

Vonkajšie vzťahy v oblasti energie

39. víta oznámenie Komisie o druhom strategickom preskúmaní energetickej politiky a najmä jej návrhy, ktoré sa týkajú vonkajšej energetickej politiky a ktoré sú vo veľkej miere v súlade s uvedeným uznesením Parlamentu z 26. septembra 2007; vyjadruje sklamanie z nedostatku podrobných návrhov a opäť zdôrazňuje, že je nevyhnutné, aby Únia zintenzívnila svoju snahu o vytvorenie jednotnej a efektívnej spoločnej európskej zahraničnej politiky v oblasti energetiky s obnoveným zameraním na krajiny produkujúce energiu;
40. pripomína, že Európska únia bude v strednodobom výhľade zrejme stále závislá od dodávok z tretích krajín v oblasti fosílnych energií, aj napriek pomoci ambiciózných a dôsledne uskutočňovaných plánov energetickej účinnosti a úspory energie; preto žiada, aby sa posilnil dialóg so štátmi vyrábajúcimi energiu, tranzitnými štátmi a štátmi spotrebujúcimi energiu a celkovo spolupráca na medzinárodnej úrovni s cieľom posilňovať transparentnosť na svetových trhoch s energiou a riešiť otázku trvalo udržateľného rozvoja;
41. poukazuje na význam, ktorý majú dlhodobé dodávateľské zmluvy na dlhodobé vzťahy založené na dôvere medzi produkujúcimi štátmi a spotrebiteľskými štátmi a na zabezpečenie potrebných investícií v dodávateľskom a odberateľskom odvetví;
42. vyzýva Európsku úniu, aby spolupracovala so štátmi zo stredomorskej oblasti a severnej Afriky vzhľadom na významný potenciál týchto štátov v oblasti energetických zdrojov a na rozsiahle možnosti pre rozvoj Afriky; domnieva sa, že predmetom výskumu a podpory by malo byť najmä používanie slnečnej a veternej energie; vyzýva preto, aby sa spoločné ciele v oblasti obnoviteľnej energie a energetickej účinnosti začlenili do Barcelonského procesu: Únie pre Stredozemie;
43. vyzýva Európsku Úniu, aby spolupracovala so štátmi Blízkeho Východu vzhľadom na ich významný potenciál v oblasti energetických zdrojov;
44. podporuje zámer rokovať o novej rozsiahlej dohode, ktorá by nahradila dohodu o partnerstve a spolupráci s Ruskom z roku 1997, ktoré dodáva 42 % zemného plynu dovážaného Úniou, ako aj 100 % zemného plynu dovážaného Bulharskom, Slovenskom, Fínskom a baltskými štátmi, zabezpečuje viac ako 30 % dovozu surovej ropy do Únie a 15 % dopytu po destilovaných produktoch v Únii; konštatuje, že vzťahy medzi EÚ a Ruskom sa vyznačujú vzájomnou závislosťou a mali by v plnej miere dodržiavať zásady Zmluvy o energetickej charte a jej prechodné protokoly, tak, ako boli schválené počas samitu G8 v Heiligendamme;
45. zdôrazňuje potrebu začlenenia Ukrajiny do európskeho trvalého dialógu s Ruskom vzhľadom na kľúčovú úlohu, ktorú zohráva Ukrajina ako tranzitná krajina;
46. naliehavo vyzýva Komisiu, aby zvažila rozšírenie Zmluvy o energetickom spoločenstve medzi EÚ a juhovýchodnou Európou na ostatné tretie štáty a vytvorenie nových regionálnych trhov s energiou podľa modelu energetického spoločenstva v juhovýchodnej

Európe so susediacimi štátmi, ako napríklad s Euro-stredomorským energetickým spoločenstvom, v záujme zaručenia bezpečnosti dodávok;

47. zdôrazňuje význam začlenenia Turecka do európskeho trvalého dialógu s regiónom Kaspické more – Kaukaz vzhľadom na kľúčovú úlohu, ktorú môže Turecko zohrávať ako tranzitná krajina; súčasne pripomína záväzky Turecka ako kandidátskej krajiny pre harmonizáciu s *acquis communautaire*;
48. zdôrazňuje geopolitický význam oblasti Čierneho mora pre energetickú bezpečnosť Únie a pre diverzifikáciu jej dodávok energie;
49. vyzýva členské štáty, aby posilnili vzťahy v oblasti energetiky s krajinami latinskej Ameriky v súvislosti s existujúcimi a budúcimi dohodami o pridružení a o spolupráci;
50. vyzýva členské štáty, aby používali euro ako nástroj na budovanie medzinárodných finančných vzťahov s cieľom mierniť výkyvy spôsobené účtovaním nákupu ropy a zemného plynu; vyzýva Európsku úniu, aby prehodnotila otázku zahraničných investícií v európskom energetickom odvetví uplatnením recipročnej doložky;
51. vyzýva Komisiu, aby analyzovala rôzne spôsoby, ktorými je možné obmedziť výkyvy cien ropy a zemného plynu; zdôrazňuje najmä význam transparentnosti a dostatočnej voľnej výrobnnej kapacity, ako aj katalytický vplyv, ktorý majú finančné špekulácie na tvorbu cien na trhu; odmieta využívanie strategických zásob ropy na znižovanie výkyvov cien ropy z ekonomických dôvodov;
52. vyzýva členské štáty, aby zintenzívnili a skoordinovali svoje opatrenia v oblasti zabezpečenia dodávateľských trás, najmä námorných ciest;
53. vyzýva členské štáty, aby určili najlepšie postupy na medzinárodnej úrovni a posilnili technologickú spoluprácu s týmito krajinami s cieľom zvyšovania vedomostí a skúseností v tejto oblasti; najmä ich vyzýva, aby zintenzívnili technologickú spoluprácu s Japonskom, ktorého hospodárstvo je absolútne závislé od dovozu energie a ktoré vyvinulo jeden z najúčinnějších energetických systémov na svete;
54. konštatuje, že zvyšujúca sa spotreba energie a nárast emisií skleníkových plynov v Číne sú obrovskou výzvou pre plnenie environmentálnych cieľov a pre bezpečnosť dodávok energie; vyzýva na zintenzívnenie spolupráce medzi EÚ a Čínou s cieľom podporiť transfer nízkouhlíkových technológií, najmä v oblasti energetickej účinnosti a obnoviteľných zdrojov energie; zdôrazňuje, že vzhľadom na význam uhlia pre čínske hospodárstvo má rozvoj a zavádzanie technológií zachytávania a skladovania uhlíka (CCS) v Číne zásadný význam;
55. berie na vedomie význam dialógu o energetike medzi EÚ a OPEC a nabáda Komisiu, aby zintenzívnila dialóg o energetike s Nórskom;

Nástroje reakcie na krízy prostredníctvom riadenia zásob ropy a zemného plynu

56. víta odhodlanie Komisie revidovať smernicu 2006/67/ES z 24. júla 2006, ktorou sa členským štátom ukladá povinnosť udržiavať minimálne zásoby ropy a/alebo ropných

výrobkov (kodifikované znenie)¹ a navrhuje, aby sa údaje zverejňovali týždenne, a nie mesačne, ako je tomu v súčasnosti, s cieľom zabezpečiť transparentnosť trhu a zabrániť neprimeraným reakciám na situáciu v Amerike;

57. v súvislosti s nedávnou plynovou krízou medzi Ukrajinou a Ruskom, ktorá zasiahla územie Únie, víta zámer Komisie zdokonaľiť rámec smernice Rady 2004/67/ES z 26. apríla 2004 o opatreniach na zaistenie bezpečnosti dodávok zemného plynu² a vyzýva Komisiu, aby do konca roku 2009 navrhla pozmeňujúce a doplňujúce návrhy k tejto smernici v zmysle návrhov v uvedenom oznámení KOM(2008)0769;
58. zdôrazňuje, že kľúčový prvok revízie smernice Rady 2004/67/ES by mal byť záväzný a mal by zahŕňať efektívne núdzové akčné plány na vnútroštátnej úrovni a na úrovni EÚ, ktoré by okrem iného definovali spoločné vyhlásenie núdzovej situácie, prerozdelenie dostupných dodávok a kapacít infraštruktúry medzi postihnuté krajiny, koordinované uvoľňovanie, aktivovanie núdzových opatrení v krajinách, ktoré neboli postihnuté alebo ktoré boli menej postihnuté, s cieľom zvýšiť množstvo dostupného zemného plynu na postihnutých trhoch; domnieva sa, že je nevyhnutné, aby sa zlepšilo fungovanie trhu formou transparentnosti a aby sa zvýšila dostupnosť zemného plynu na trhu; vyzýva Európsku úniu a jej členské štáty, aby vyvinuli zásobníky plynu so schopnosťou rýchleho uvoľnenia;
59. navrhuje, aby sa na účely úplného alebo čiastočného prerušenia dodávok v prípadoch krízy lepšie využívali informačné technológie, a domnieva sa, že na tento účel by sa pod dohľadom regulačného orgánu mohol zaviesť nástroj umožňujúci znížiť spotrebu na základe spoločného rozhodnutia;

Energetická účinnosť

60. domnieva sa, že zlepšenie energetickej účinnosti aspoň o 20 % do roku 2020 je prioritou plnenia cieľov trvalo udržateľného rozvoja a konkurencieschopnosti a že je zároveň veľmi efektívnym a nie veľmi nákladným prostriedkom na zvyšovanie energetickej bezpečnosti; vyzýva preto Komisiu a členské štáty, aby bezodkladne prijali právne záväzný cieľ v oblasti energetickej účinnosti energie vo výške aspoň 20 % do roku 2020; vyzýva Komisiu a členské štáty, aby zintenzívnili kampane zamerané na zvýšenie povedomia, a sprístupnili praktické informácie o riešeníach v oblasti energetickej účinnosti, ktoré sa príjmu v budúcnosti, a tiež aby podporovali programy vzdelávania a odbornej prípravy v oblasti energetiky na školách a univerzitách v celej Únii;
61. zdôrazňuje význam dôslednej a včasnej implementácie a uplatňovania právnych predpisov o úspore energie a o energetickej účinnosti zo strany členských štátov a Komisie; zdôrazňuje význam prijatia opatrení zameraných na povinné verejné obstarávanie na úrovni Spoločenstva a na vnútroštátnej úrovni s cieľom stimulovať dopyt po inovatívnych produktoch a službách, ktoré zvýšia energetickú účinnosť; žiada preto o ambiciózne prístup v budúcich právnych predpisoch týkajúcich sa úspor energie

¹ Ú. v. EÚ L 217, 8.8.2006, s. 8.

² Ú. v. EÚ L 127, 29.4.2004, s. 92.

a energetickej účinnosti (najmä v odvetviach stavebníctva, priemyslu a dopravy, ako aj v súvislosti s územným plánovaním miest a zariadeniami);

62. víta zámer Komisie pozorne sledovať pokrok kombinovanej výroby tepla a elektrickej energie (KVTE) a vyzýva Komisiu, aby predložila ďalšie podporné opatrenia ako súčasť revízie akčného plánu pre energetickú účinnosť na rok 2009; pripomína Komisii, že úspory primárnej energie, nákladová efektívnosť a bezpečnosť dodávok sú hlavnými cieľmi procesu KVTE bez ohľadu na to, aká technológia sa použije; domnieva sa, že vývoj a výber najefektívnejšej technológie sa musí ponechať na trh; zasadzuje sa za rozvoj a podporu stratégie financovania infraštruktúry, ako sú siete pre vykurovanie a chladenie, ktoré využívajú miestne zdroje, ako napríklad geotermálnu energiu a kogeneráciu;
63. podporuje medzinárodné partnerstvo pre spoluprácu v oblasti energetickej účinnosti s cieľom podporiť väčšie zjednotenie štandardov a plnenie ambiciózných cieľov na celom svete;
64. vyzýva na efektívnejšie využívanie ropy, najmä v odvetví dopravy, v ktorom sa sústreďuje veľká časť spotreby tohto paliva; žiada, aby sa prijali ambiciózne strednodobé ciele (do roku 2020) v oblasti účinnosti palív vozidiel, pričom nabáda členské štáty, aby hľadali náhradné palivá a technológie pohonu, napríklad elektrické motory, za účelom prepravy tovarov a individuálnej osobnej dopravy, najmä v mestských oblastiach; domnieva sa, že dosiahnutie významného pokroku v súvislosti s prechodom na ekologickejšie alternatívy dopravy, v súčasnosti prechodom od individuálnej súkromnej cestnej dopravy na verejnú dopravu, by malo byť kľúčovou súčasťou stratégie Únie na zníženie emisií skleníkových plynov v odvetví dopravy;
65. domnieva sa, že prístup tzv. popredného hráča pre vozidlá od európskeho automobilového priemyslu by mohol pomôcť získať späť postavenie na medzinárodných trhoch, najmä na úkor ázijských výrobcov;
66. s poľutovaním konštatuje, že železničná doprava tvorí iba 10 % z európskej prepravy tovarov; vyzýva členské štáty, aby lepšie využívali železničnú dopravu a vodné cesty; vyzýva na odhodlanejšie úsilie na vytvorenie optimálnej kombinácie železničnej, vodnej a cestnej dopravy;
67. zdôrazňuje význam prijatia potrebnej kombinácie politických opatrení s cieľom zvýšiť energetickú účinnosť jestvujúcich, ako aj nových elektrických zariadení;

Lepšie využívanie domácich zdrojov EÚ a jej najlepších technológií

68. domnieva sa, že energie z obnoviteľných zdrojov, ako napríklad vietor, bioplyn, slnko, voda, biomasa, geotermálna energia, a morské zdroje, sú najvýznamnejším potenciálnym zdrojom energie pre Európsku Úniu, ktorý by mohol prispieť k stabilizácii cien energie a zamedziť zvyšujúcej sa energetickej závislosti, a víta iniciatívu na predloženie oznámenia o odstraňovaní prekážok pre energie z obnoviteľných zdrojov; v tejto súvislosti zdôrazňuje, že žiadna nová iniciatíva by nemala viesť k oneskoreniu jestvujúcich projektov;
69. domnieva sa, že ťažba miestnych fosílnych zdrojov, najmä pevninových a šelfových

ložísk zemného plynu, môže posilniť energetickú nezávislosť Európy a musí sa rozvíjať všade, kde to je možné, v súlade s vnútroštátnymi a európskymi právnymi predpismi v oblasti životného prostredia; žiada členské štáty a Komisiu, aby našli vhodnú regulačnú rovnováhu medzi zabezpečením ochrany životného prostredia a príležitosťami na ťažbu na území Únie, či už na pevnine alebo na šelfe;

70. pripomína, že vzhľadom na stále sa meniacu povahu obnoviteľných zdrojov je nevyhnutné zlepšiť kapacitu elektrických prepojení na úrovni Spoločenstva, pričom sa osobitná pozornosť bude venovať tým členským štátom a regiónom, ktoré sú v rámci energetického trhu Únie najviac izolované, s cieľom poskytnúť členským štátom potrebné prostriedky, na dosiahnutie cieľa 20 % energie z obnoviteľných zdrojov do roku 2020;
71. vyzýva Komisiu, členské štáty a miestne orgány, aby zaviedli novú dimenziu do vzťahov medzi odvetviami poľnohospodárstva a energetiky prostredníctvom plánu, cieľom ktorého je vybaviť strechy budov zariadeniami na získavanie energie z obnoviteľných zdrojov, napríklad solárnymi panelmi; vyzýva členské štáty a miestne orgány, aby poskytovali miestne stimuly na využívanie použitých olejov a trvalo udržateľných zdrojov biomasy a aby zároveň zabezpečili primeranú rovnováhu medzi energetickými plodinami a potravinárskymi plodinami;
72. naliehavo vyzýva Komisiu, aby Parlamentu predložila správu, v ktorej uvedie, aké technické prekážky a normy bránia MSP, aby investovali do výroby energie a využívali existujúce siete na distribúciu takto vyrobenej energie;
73. vyzýva Komisiu, aby zvýšila význam, ktorý sa prikladá výskumu a vývoju v oblasti skladovania elektrickej energie, prepojenia pomocou výpočtovej a komunikačnej technológie prerozdelených kapacít produkcie (tzv. virtuálnych elektrární), inteligentných sietí, a zvyšovania kapacity infraštruktúr s cieľom umožniť prioritné pripojenie energie z obnoviteľných zdrojov;
74. vyzýva Komisiu, aby nanovo zadefinovala európsku politiku rozvojovej pomoci tým, že do nej začlení nový energetický pilier; v tejto súvislosti sa domnieva, že projekty solárnych elektrární na severe Afriky sa musia v prvom rade sústrediť na miestne potreby;
75. pripomína, že lignit a uhlie zostávajú významným prechodným prvkom v rámci skladby energetických zdrojov, ako aj v rámci bezpečnosti dodávok v Únii, a to z dôvodu rozsiahlych domácich zásob a alternatívy voči ropu a zemnému plynu; pripomína však, že ich emisie CO₂ sú vyššie ako u iných primárnych zdrojov energie; vyzýva preto, aby sa tieto emisie znižovali prostredníctvom modernizácie elektrární formou technológií CCS a v tejto súvislosti vyzýva Komisiu, aby zvažila všetky finančné možnosti vybudovania 12 vzorových projektov do roku 2015;
76. uznáva, že pridávaním biomasy do spaľovania v moderných uhoľných elektrárnach sa už dosahuje 45 % účinnosť a že 90 % úroveň účinnosti sa dá dosiahnuť využívaním CHP; žiada preto Komisiu a členské štáty, aby vytvorili stimuly na zvyšovanie pridávania biogénnych palív v elektrárnach na fosílné palivá;
77. súhlasí s analýzou Komisie, že je dôležité udržať podiel jadrovej energie v rámci skladby energetických zdrojov a že je za týmto účelom dôležité bezodkladne podporovať

vytvorenie zosúladeného regulačného a ekonomického rámca, ktorý by uľahčoval potrebné rozhodnutia o investíciách; vyzýva Komisiu, aby vypracovala osobitný plán postupu pre investície v jadrovej energetike; považuje za naliehavé, aby sa v rámci spoločnosti začal dialóg o bezpečnom využívaní tohto zdroja energie bez toho, aby sa vopred odsúdil jeho výsledok; vyzýva Komisiu, aby ako neoddeliteľnú súčasť európskej politiky susedstva podporovala prijatie *acquis communautaire* v oblasti jadrovej bezpečnosti vždy, keď sa v týchto krajinách plánuje nová jadrová elektrárňa alebo keď sa obnovuje staršia elektrárňa;

78. pripomína význam jadrovej energie, ktorá sa vyrába v 15 z 27 členských štátoch a používa v ešte väčšom počte členských štátov, a ktorá pokrýva približne jednu tretinu dopytu po elektrickej energii v Európskej únii; pripomína tiež, že v súčasnosti prebieha v štyroch členských štátoch výstavba šiestich nových reaktorov;
79. zdôrazňuje konkurencieschopnosť jadrovej energie, ktorú vo veľkej miere nemôžu ovplyvniť výkyvy cien paliva, pretože urán ako palivo tvorí iba malú časť nákladov na jej výrobu;
80. zdôrazňuje, že európsky jadrový priemysel je svetovým lídrom vo všetkých technológiách jadrového cyklu, najmä v technológii obohacovania, čo významným spôsobom prispieva k bezpečnosti dodávok v Únii;
81. víta vo všeobecnosti podporný postoj Komisie k jadrovej energii; zdôrazňuje však, že nie je dostatočne vyriešená otázka konečného uskladnenia rádioaktívneho odpadu, a to aj napriek obrovskému významu, ktorý tomuto problému prikladá verejná mienka; vyzýva príslušné členské štáty, aby zvýšili úsilie na vyriešenie problému konečného uloženia všetkých druhov rádioaktívneho odpadu, najmä však vysoko rádioaktívneho odpadu;
82. domnieva sa, že je nevyhnutné ubezpečiť občanov Únie, že využívanie jadrovej energie v Únii prebieha bezpečným a transparentným spôsobom a na najvyššej technologicky novej úrovni bezpečnosti, najmä čo sa týka nakladania s jadrovým odpadom; víta nový návrh smernice, ktorou sa zavádza rámec Spoločenstva pre bezpečnosť jadrových zariadení, ktorý prijala Komisia; žiada Komisiu a Radu, aby spolu s IAEA vypracovali vzory a postupy na zabránenie tomu, aby mierové využívanie jadrovej energie viedlo k šíreniu jadrových zbraní;
83. zdôrazňuje, že ani v revidovanom objasňujúcom programe, ani v strategickom preskúmaní Komisia nepreskúmala pravdepodobný rozvoj jadrovej technológie do roku 2050, ako sa navrhovalo v referenčnom dokumente technologickej platformy pre trvalo udržateľnú jadrovú energiu, ani miesto vyhradené pre projekt riadenej jadrovej syntézy ITER;

Smerom k roku 2050

84. vyzýva Komisiu a členské štáty, aby navrhli európsku energetickú politiku, ktorá umožní masívny prechod na energetické technológie, ktoré sú energeticky účinné a majú nízke emisie CO₂, s cieľom uspokojovať potreby v oblasti spotreby energie; zdôrazňuje, že ak sú energetická efektívnosť a úspory energie, ako aj ďalší rozvoj energií z obnoviteľných zdrojov naďalej prioritou, energetické potreby bude možné pokryť zo zdrojov s nízkymi

emisiami do roku 2050;

85. pripomína Komisii a členským štátom, že usmerňovanie prechodu k vysoko účinnému energetickému systému si vyžiada systémový prístup založený na synergiách medzi rozličnými odvetvami; zdôrazňuje kľúčový význam hodnotenia všetkých opatrení na základe ich prínosu k zníženiu emisií CO₂; domnieva sa, že na tento účel by mal byť prioritou rozvoj miestnych integrovaných riešení;
86. domnieva sa, že dlhodobé globálne a európske energetické otázky a otázky v oblasti zmeny klímy sú jedinečnou príležitosťou na to, aby sa umožnilo vytvorenie nových podnikateľských modelov v hospodárstve s cieľom podporiť ekologické inovácie a podnikanie;
87. žiada Komisiu, aby uskutočnila štúdie realizovateľnosti projektov na rozvoj veterných elektrární v Severnom mori, ako aj projektu solárnych elektrární v Afrike;
88. súhlasí, aby sa v rámci strategického plánu pre energetické technológie vypracoval politický program na rok 2030 a plán úloh energetickej politiky na rok 2050; na tento účel žiada Komisiu, aby vyhodnotila vývoj zastúpenia jednotlivých druhov energie podľa niekoľkých scenárov v závislosti od vývoja dopytu po energii, potenciálnych zdrojov energie, environmentálnych vplyvov, odhadovaných cien energie a oxidu uhličitého;
89. žiada, aby plán úloh umožnil zameranie výskumu a rozvoja energetických technológií, ako aj vzdelávania o nich na zníženie nákladov na energiu z obnoviteľných zdrojov a na uskladňovanie energie, zabezpečenie úspešnej prevádzky jadrových reaktorov štvrtej generácie a CCS, a najmä nájdenie alternatívy k rope používanej v doprave, pričom bude klásť dôraz na slnečnú energia, ktorej zdroj je nevyčerpatel'ny;
90. pripomína, že je potrebné neustále podporovať výskum v oblasti transmutácie jadrového odpadu a jadrovej syntézy v záujme zdroja energie na veľmi dlhé obdobie;

o

o o

91. poveruje svojho predsedu, aby toto uznesenie postúpil Rade a Komisii, ako aj parlamentom a vládám členských štátov.

DÔVODOVÁ SPRÁVA

Spravodajkyňa žiada, aby tento strategický prehľad v oblasti energie predstavoval základy uplatňovania skutočnej európskej energetickej politiky, ktorá sa musí zamerať na realizáciu troch hlavných cieľov súčasne:

- bezpečnosť dodávok a solidarita medzi členskými štátmi,
- boj proti zmene klímy: pripomenutie cieľa 3x20 na rok 2020 a 50 až 80 % emisií skleníkových plynov menej oteraz do roku 2050,
- hospodársky rast EÚ: dosiahnuť čo najlepšie ceny bez toho, aby došlo k výkyvom cien.

Európska solidarita sa musí stať významnou európskou záležitosťou v oblasti energie: narušenie zásobovania energiou v jednom členskom štáte EÚ znamená narušenie zásobovania energiou v celej EÚ.

Dlhodobá bezpečnosť je znepokojujúca v prípade fosílnych energií, ako sú ropa a zemný plyn. Okrem toho sa čoraz častejšie pripúšťa, že svetová výroba bude mať problém prekročiť objem 100 miliónov barelov na deň (v súčasnosti 87), hoci podľa odhadov bude v roku 2030 potrebných 120 miliónov barelov. V nasledujúcom desaťročí teda hrozí závažná kríza.

Spravodajkyňa pozitívne hodnotí myšlienku zvýšiť európske financie s cieľom podporiť investovanie do sietí, pričom pripomína, že investormi sú podniky schopné zabezpečiť takéto investície a že výška európskych finančných prostriedkov v tejto oblasti by bola obmedzená na niekoľko desiatok miliónov eur, hoci v prioritných sieťach sú potrebné investície v hodnote niekoľko miliárd eur; na tento účel sa zasadzuje o zriadenie európskeho fondu, cieľom ktorého by bolo poskytnúť záruky za nekomerčné riziká niektorých projektov výroby a prepravy energie, ktoré predstavujú európsky záujem;

Spravodajkyňa súhlasí so zverejnením plánu pre baltský región v oblasti zemného plynu, elektrickej energie a otázok zásob, cieľom ktorého je rozvoj a prepojenie infraštruktúr v pobaltskej oblasti; podporuje rozvoj južného koridoru na prepravu zemného plynu pre dodávky zemného plynu z kaspickej oblasti a z Blízkeho východu; podporuje projekt návrhu pre energetickú sieť v Severnom mori na účely prepojenia veľkého počtu projektov na výrobu veternej energie na mori.

To, že Komisia pozitívne hodnotí myšlienku podporovanú Európskym parlamentom zriadiť európskeho prevádzkovateľa povereného správou jednotnej prenosovej sústavy plynu pre celú EÚ, predstavuje podľa názoru spravodajkyne veľmi dôležitý krok.

Pozitívne hodnotí novú generáciu doložiek o energetickej vzájomnej závislosti v predchádzajúcich dohodách s neeurópskymi krajinami, ktoré vyrábajú energiu, navrhovaných Komisiou, ako je stratégia týkajúca sa Bieloruska, krajín kaspickej oblasti a krajín OPEC.

EÚ v súčasnosti dováža 54% energie na vlastnú spotrebu a tento podiel by mohol v roku 2030 dosiahnuť 70 %.

EÚ bude vždy závislá od dodávok z tretích krajín v oblasti fosílnych energií, aj napriek realizácii veľmi ambiciózných a drastických plánov energetickej účinnosti a úspor energie. V dôsledku toho je potrebné posilniť dialóg s vyrábajúcimi krajinami v rámci Energetického spoločenstva a Medzinárodného fóra pre energiu, najmä pokiaľ ide o spoluprácu s partnermi ako Austrália, Kanada, Japonsko a Spojené štáty.

Okrem toho je potrebné, aby EÚ spolupracovala s krajinami severnej Afriky vzhľadom na významný potenciál týchto krajín v oblasti energetických zdrojov a dôležité príležitosti rozvoja v prípade Afriky.

Z celkového hľadiska je nevyhnutná spolupráca na medzinárodnej úrovni, najmä s krajinami ako Čína alebo India, aby sa zabezpečila transparentnosť na svetových trhov s energiou a aby sa vyriešila otázka trvalo udržateľného rozvoja.

Spravodajkyňa odporúča umiernenie v dialógu s Ruskom, ktoré zásobuje EÚ 42 % dodávok zemného plynu, čo predstavuje 100 % celého dovozu v Poľsku, vo Fínsku a v pobaltských štátoch. Spravodajkyňa sa domnieva, že vzťahy medzi EÚ a Ruskom sa vyznačujú vzájomnou závislosťou a že v záujme pokračovania rokovaní by EÚ nemala požadovať ratifikáciu energetickej charty, pričom ruským orgánom pripomína ich súhlas s dodržiavaním zásad energetickej charty, na ktoré sa vzťahujú dohody ako pristúpenie k WTO, alebo osobitný problém vyplývajúci z obohacovania uránu, ktorý si vyžaduje samostatné rokovanie medzi EÚ, USA a Ruskom.

V rámci obnovy partnerstva s Ruskom by mala EÚ prehĺbiť spoluprácu v oblasti energetickej efektívnosti, ukončenia spaľovania plynov spojeného s výrobou nafty v Rusku a zachytávaním a sekvenciáciou CO₂. S cieľom dosiahnuť napredovanie európskeho projektu plynovodu Nabucco by sa mal okrem toho tento projekt realizovať v spolupráci s Ruskom tak, aby sa zabránilo konkurencii dvoch plynovodov a aby bolo možné prepravovať jedného dňa zemný plyn z Ruska, z Iránu alebo z oblasti Kaspického mora.

Dôležité je aj začlenenie Turecka do európskeho trvalého dialógu s regiónom Kaspické more – Kaukaz vzhľadom na kľúčovú úlohu, ktorú môže Turecko zohrávať ako tranzitná krajina.

Členské štáty by mali vziať na vedomie, že hoci sa EÚ javí ako konkurent alebo prekážka pri hájení strategických a energetických záujmov Ameriky, výskum energetických zdrojov skôr či neskôr poukáže na transatlantické rozdiely. Podľa spravodajkyne Spojené štáty vyvíjajú politiku ovládania trhov technológiami a de facto sa snažia presadiť svoje štandardy voči rozvíjajúcim sa krajinám a preto vyzýva Komisiu a členské štáty, aby v oblasti energetiky vybudovali trvalý a vyvážený vzťah.

Spravodajkyňa vyzýva členské štáty k väčšej transparentnosti, pokiaľ ide o prevod zahraničného kapitálu, aby sa obmedzilo narastenie nejasných finančných transakcií.

Spravodajkyňa vyzýva Komisiu a členské štáty, aby zintenzívnili kampane zamerané na zvýšenie povedomia o energetickej účinnosti a aby sprístupnili budúce riešenia, pretože podmienkou realizácie úspor energie je osvojenie si veľmi veľkého počtu výkonných technológií, ale zároveň aj správanie jednotlivcov.

Spravodajkyňa žiada, aby sa čo najskôr vyhodnotili národné akčné plány, ktoré vykonávajú členské štáty, s cieľom rozhodnúť o konkrétnych politikách a opatreniach, ktoré EÚ umožnia čo najrýchlejšie splnenie cieľov. Preto zdôrazňuje, že toto hodnotenie sa musí uskutočniť skôr, ako sa začne realizovať nový balík iniciatív z roku 2008, ktorý v oblasti energetickej účinnosti navrhuje Komisia v prípade energetickej hospodárnosti budov, uvádzania spotreby energie na štítkoch, ekodizajn a podpory kogenerácie. Schvaľuje opatrenia zamerané na podporu energetickej efektívnosti a energie z obnoviteľných zdrojov, ako sú programy financovania spadajúce pod kohéznú politiku alebo zelenú daň, ako aj prínos tzv. dohovoru starostov pre šírenie osvedčených postupov.

Schvaľuje opatrenia zamerané na podporu energetickej efektívnosti a energie z obnoviteľných zdrojov, ako sú programy financovania spadajúce pod kohéznú politiku alebo zelenú daň, ako aj prínos tzv. dohovoru starostov na šírenie osvedčených postupov.

Uhlie je aj naďalej súčasťou zásobovania EÚ a jednou z alternatív ropy a zemného plynu. Spravodajkyňa však zdôrazňuje, že veľkou nevýhodou uhlia je jeho veľmi vysoký podiel na emisiách CO₂ a že preto, až kým nebudú k dispozícii výsledky demonštrácie systémov zachytávania a skladovania oxidov uhlíka, by každá nová elektrárň využívajúca uhlie mala byť povolená len v prípade nutnosti a pod podmienkou, že spĺňa kritériá vysokej účinnosti.

Spravodajkyňa súhlasí s hodnotením Komisie, že členské štáty, ktoré sa rozhodli alebo sa rozhodnú pre jadrovú energiu, musia naliehavo prijať rozhodnutia o potrebných investíciách a že EÚ má za úlohu naďalej vytvárať regulačný rámec jej využívania. Zároveň očakáva ďalší návrh smernice o bezpečnosti jadrových elektrární, o ktorú Európsky parlament už toľkokrát žiadal, pričom berie do úvahy prácu skupiny na vysokej úrovni pre jadrovú bezpečnosť a nakladanie s rádioaktívnym odpadom, ako aj diskusie v rámci Európskeho fóra pre jadrovú energiu.

Spravodajkyňa víta sústredené iniciatívy v oblasti výskumu o bezpečnosti a konkurencieschopnosti elektrární, trvalej udržateľnosti zdrojov a minimalizácií rádioaktívneho odpadu, ako sú technologická platforma pre trvalo udržateľnú jadrovú energiu (SNE-TP), ako aj rôzne európske priemyselné iniciatívy vytvorené v rámci strategického plánu pre energetické technológie (Plán SET); vyzýva k rýchlej realizácii tak, aby sa čo najrýchlejšie uviedla do prevádzky európska priemyselná iniciatíva pre trvalo udržateľné jadrové štiepenie.

Spravodajkyňa sa ďalej domnieva, že Komisia a členské štáty by mali zvážiť následky európskej energetickej politiky, najmä prostredníctvom energetickej decentralizácie, na územné plánovanie, na veľké dopravné osi a veľké infraštruktúry; zdôrazňuje, že projekty, ktoré združujú niekoľko typov energií z obnoviteľných zdrojov, by sa mali podporovať, aby sa zabezpečila vyváženosť ich výroby, ktorá je často prerušovaná.

Spravodajkyňa súhlasí s dlhodobými cieľmi spočívajúcimi v obmedzení emisií CO₂ vo výrobe elektrickej energie tým, že sa nahradia existujúce výrobné kapacity, ukončí sa závislosť dopravy od ropy, že sa budú stavať budovy s nízkou spotrebou energie a budovy s priaznivou energetickou bilanciou a vybuduje sa inteligentná vzájomne prepojená elektroenergetická sústava. Zdôrazňuje, že hoci sú energetická účinnosť a úspory energie naďalej prioritou, tak isto ako aj ďalší rozvoj energií z obnoviteľných zdrojov, nedostatok

energetických zdrojov sa nepodarí odstrániť do roku 2030.

Domnieva sa, že celému svetu hrozí veľmi vážne riziko nedostatku energie počnúc rokom 2030. Preto v rámci strategického plánu pre energetické technológie schvaľuje vypracovanie politického programu na rok 2030 a plánu úloh s perspektívou pre rok 2050. Na tento účel je potrebné vyhodnotiť zastúpenie jednotlivých druhov energie na obdobie rokov 2020 až 2050 podľa niekoľkých scenárov, pričom sa zohľadní vývoj dopytu po energii, možných zdrojov energie, environmentálnych vplyvov a odhadovaných cien energie a CO₂.

V prípade energie v budúcnosti pripomína potrebu podporovať nepretržitým spôsobom výskum transmutácie jadrového odpadu a jadrovej syntézy.

Spravodajkyňa žiada, aby plán úloh na rok 2050 umožnil určiť zameranie výskumu a rozvoja energetických technológií s cieľom znížiť náklady zdrojov z obnoviteľných energií, umožniť zásoby energie, najmä elektrickej, úspešnú prevádzku jadrových reaktorov štvrtej generácie, nájsť alternatívne riešenie k rope používanej v doprave a zdôrazniť potenciál slnečnej energie.

20.1.2009

STANOVISKO VÝBORU PRE ZAHRANIČNÉ VECI

pre Výbor pre priemysel, výskum a energetiku

k druhému strategickému preskúmaniu energetickej politiky
(2008/2239(INI))

Spravodajca výboru požiadaneho o stanovisko: Giorgos Dimitrakopoulos

NÁVRHY

Výbor pre zahraničné veci vyzýva Výbor pre priemysel, výskum a energetiku, aby ako gestorský výbor zaradil do návrhu uznesenia, ktorý prijme, tieto návrhy:

1. víta oznámenie Komisie o druhom strategickom preskúmaní energetickej politiky, predovšetkým jej návrhy, ktoré sa týkajú vonkajšej energetickej politiky a ktoré sú vo veľkej miere v súlade s uznesením Parlamentu z 26. septembra 2007 s názvom K spoločnej európskej zahraničnej politike v oblasti energie¹; vyjadruje sklamanie z nedostatku podrobných návrhov a opäť zdôrazňuje, že je nevyhnutné, aby EÚ zintenzívnila svoju snahu o vytvorenie jednotnej a účinnej spoločnej európskej zahraničnej politiky v oblasti energetiky s opätovným zameraním na krajiny vyrábajúce energiu;
2. domnieva sa, že vytvorenie spoločnej európskej zahraničnej politiky v oblasti energetiky umožní EÚ vystupovať jednotne a ešte viac posilní jej medzinárodné postavenie v súvislosti s energetickými otázkami; preto vyzýva Komisiu, aby našla a navrhla konkrétne mechanizmy, ktoré budú viesť k prehĺbeniu a zlepšeniu spolupráce medzi členskými štátmi a EÚ v záujme vypracovania ich spoločného stanoviska a posolstva; žiada Komisiu, aby urýchlila svoju prácu a čo najskôr predstavila konkrétne návrhy;
3. domnieva sa, že pokiaľ ide o trvalú udržateľnosť a energetickú účinnosť, Európa musí byť vzorom, a že Európska únia preto musí pri otázkach týkajúcich sa obnoviteľných zdrojov energie a energetickej účinnosti prebrať úlohu svetového priekopníka a šíriť svoje znalosti a skúsenosti v tejto oblasti; zdôrazňuje potrebu využívať tento potenciál najmä v dvojstrannom dialógu s krajinami s rozvíjajúcim sa hospodárstvom, ako sú Čína a India;

¹ Ú. v. EÚ C 219 E, 28.8.2008, s. 206.

4. domnieva sa, že vzťahy a partnerstvá s hlavnými dodávateľmi energie, tranzitnými, ako aj spotrebiteľskými krajinami sú dôležité a musia byť prehlbované; zdôrazňuje však, že tieto vzťahy a partnerstvá by sa za žiadnych okolností nemali prehľbovať na úkor základných hodnôt EÚ, najmä pokiaľ ide o dodržiavanie ľudských práv; v tejto súvislosti zdôrazňuje, že budovanie dôvery, ako aj hlbších a právne záväzných vzťahov medzi EÚ, producentskými krajinami a tranzitnými krajinami by malo byť sprevádzané podporou a rešpektovaním demokracie, ľudských práv a právneho štátu; s týmto cieľom vyzýva k vypracovaniu a prijatiu politik a konkrétnych opatrení;
5. s uspokojením berie na vedomie už existujúce prípady regulačnej a trhovej integrácie (napríklad v Nórsku) a zdôrazňuje, že politiky, ktoré sú v súčasnosti vypracúvané, sú dôležité pre vytvorenie integrovaného trhu aj v ďalších častiach Európy (napríklad v juhovýchodnej Európe); domnieva sa, že takáto integrácia trhu bude nástrojom na dosiahnutie prehĺbeného dialógu, najmä s producentskými krajinami;
6. zdôrazňuje významnú úlohu procesu rozširovania v súvislosti so širokým uplatňovaním *acquis* Spoločenstva v oblasti energetiky; v tejto súvislosti považuje Turecko za dôležitého partnera pre energetickú stratégiu EÚ a berie na vedomie dohody, ktoré Turecko uzavrelo so susednými krajinami (napríklad s Gréckom a Talianskom o plynovode ITGI, s Azerbajdžanom a Turkménskom);
7. vyzýva k vypracovaniu novej generácie ustanovení o „vzájomnej energetickej závislosti“ v dohodách EÚ s producentskými krajinami mimo Európy, ktoré by sa týkali napríklad investícií a ochrany investícií, rozvoja a fyzickej ochrany infraštruktúry, prístupu na trhy, dialógu o vývoji v otázkach trhu a politiky, dohôd o tranzite a urovnávania sporov;
8. zdôrazňuje význam prebiehajúcich rokovaní medzi EÚ a Ruskom o uzavretí novej dohody, ktorá nahradí Dohodu o partnerstve a spolupráci z roku 1997; zastáva názor, že ustanovenia o energetike musia byť kľúčovou časťou tejto novej dohody, aby sa dosiahlo ďalšie zlepšenie v rôznych oblastiach energetického partnerstva medzi EÚ a Ruskom; preto vyzýva k vypracovaniu právne záväzných ustanovení o vzájomnej energetickej závislosti v tomto rámci s cieľom zintenzívniť priemyselnú spoluprácu v oblasti energie medzi EÚ a Ruskom;
9. berie na vedomie význam dialógu o energetike medzi EÚ a OPEC a nabáda Komisiu, aby zintenzívnila dialóg o energetike s Nórskom; zdôrazňuje, že spolupráca s krajinami kaspického regiónu je naďalej dôležitou prioritou;
10. vyzýva na ďalší rozvoj vzťahov v oblasti energetiky s partnermi, ako sú USA, Austrália, Kanada a Japonsko, a s rýchlo rastúcimi spotrebiteľskými krajinami, ako sú Čína a India; zdôrazňuje význam rozšíreného dialógu o energetike s krajinami, ktoré majú potenciál v oblasti alternatívnej výroby energie;
11. domnieva sa, že Európska únia by mala zintenzívniť transatlantický dialóg a spoluprácu s USA ako najväčším spotrebiteľom energie, pokiaľ ide o trvalú udržateľnosť a účinné využívanie energie;
12. konštatuje, že hoci realizácia projektov, akými sú transsaharský plynovod, plynovod South Stream, plynovod ITGI, ktorý sa v súčasnosti buduje, a plynovod Nabucco,

prispieje k rôznorodosti dodávok zemného plynu do Európy v dlhodobom horizonte, treba vynaložiť väčšie úsilie v krátkodobom až strednodobom horizonte s cieľom uľahčiť vývoz dostupných rezerv kaspického plynu do Európy; vyzýva na spoločné európske úsilie na podporu výrobcov pri vytváraní južného plynového koridoru počas českého predsedníctva Európskej únie a budúcich predsedníctiev EÚ;

13. zdôrazňuje význam rýchleho schválenia a realizácie balíka opatrení v oblasti klímy a obnoviteľných zdrojov energie s cieľom riešiť zmeny klímy znížením emisií CO₂ a podporovať obnoviteľné zdroje energie;
14. domnieva sa, že ratifikácia Lisabonskej zmluvy ďalej posilní všetky snahy o vytvorenie spoločnej európskej zahraničnej politiky v oblasti energetiky.

VÝSLEDOK ZÁVEREČNÉHO HLASOVANIA VO VÝBORE

Dátum prijatia	20.1.2009
Výsledok záverečného hlasovania	+: 44 -: 2 0: 1
Poslanci prítomní na záverečnom hlasovaní	Vittorio Agnoletto, Angelika Beer, Monika Beňová, Giorgos Dimitrakopoulos, Michael Gahler, Jas Gawronski, Alfred Gomolka, Klaus Hänsch, Richard Howitt, Ioannis Kasoulides, Maria Eleni Koppa, Helmut Kuhne, Johannes Lebech, Philippe Morillon, Baroness Nicholson of Winterbourne, Raimon Obiols i Germà, Vural Öger, Janusz Onyszkiewicz, Justas Vincas Paleckis, Ioan Mircea Pașcu, Alojz Peterle, João de Deus Pinheiro, Samuli Pohjamo, Bernd Posselt, Libor Rouček, Christian Rovsing, Flaviu Călin Rus, Katrin Saks, José Ignacio Salafranca Sánchez-Neyra, Jacek Saryusz-Wolski, György Schöpflin, Hannes Swoboda, István Szent-Iványi, Konrad Szymański, Charles Tannock, Inese Vaidere, Geoffrey Van Orden, Ari Vatanen, Andrzej Wielowieyski, Zbigniew Zaleski, Josef Zieleniec
Náhradníci prítomní na záverečnom hlasovaní	Alexandra Dobolyi, Árpád Duka-Zólyomi, Kinga Gál, Aurelio Juri, Aloyzas Sakalas, Inger Segelström

VÝSLEDOK ZÁVEREČNÉHO HLASOVANIA VO VÝBORE

Dátum prijatia	21.1.2009
Výsledok záverečného hlasovania	+: 38 -: 5 0: 4
Poslanci prítomní na záverečnom hlasovaní	Šarūnas Birutis, Jan Březina, Philippe Busquin, Giles Chichester, Pilar del Castillo Vera, Den Dover, Lena Ek, Nicole Fontaine, Adam Gierek, Norbert Glante, András Gyürk, Fiona Hall, David Hammerstein, Erna Hennicot-Schoepges, Mary Honeyball, Ján Hudacký, Romana Jordan Cizelj, Werner Langen, Anne Laperrouze, Eluned Morgan, Antonio Mussa, Angelika Niebler, Reino Paasilinna, Atanas Paparizov, Aldo Patriciello, Francisca Pleguezuelos Aguilar, Anni Podimata, Miloslav Ransdorf, Vladimír Remek, Herbert Reul, Teresa Riera Madurell, Mechtild Rothe, Paul Rübig, Andres Tarand, Britta Thomsen, Patrizia Toia, Catherine Trautmann, Nikolaos Vakalis
Náhradníci prítomní na záverečnom hlasovaní	Ivo Belet, Zdzisław Kazimierz Chmielewski, Matthias Groote, Toine Manders, Vittorio Prodi, Esko Seppänen, Silvia-Adriana Țicău, Roberts Zīle
Náhradníci (čl. 178 ods. 2) prítomní na záverečnom hlasovaní	Marian-Jean Marinescu